

BOEKBESPREKINGEN

A. van der Blom (†) en J. J. Donkers Azn, *De Geschiedenis van de Gereformeerde Kerk van Schiedam*. [Drukkerij De Eendracht bv, Schiedam], [1981], 352 blz., ill.

Een felicitatie aan de Gereformeerde Kerk van Schiedam: een fraai en fors boek vol Schiedamse kerkgeschiedenis ligt op tafel: een bundel artikelen van de hand van het schoolhoofd A. van der Blom (1887-1969) uit de jaren 1949-1950, in het kerkblad verschenen (hier deel 1 lopend tot de Doleantie), aangevuld met een deel 2 door J. J. Donkers (1919) over de tijd sedert de Doleantie. In hs. 25 komen oud-predikanten aan het woord; in hs. 27 de organist.

De artikelen van de heer Van der Blom zijn rustig van toon, hij vertelt wat hij heeft gevonden in de archieven en deelt dat zonder overdreven pathos (dat zoveel gedenboekjes hinderlijk kenmerkt) aan de belangstellende lezers mee. Hij verheelt en verzacht niets en schrijft toch met liefde. Eerst in hs. 26 komen we de datum van instituering van de Afgescheiden kerk van Schiedam te weten, in de notulen van 1876 staat deze opgetekend en de schrijver was juist toe aan die tijd.

De schetsen van de heer Donkers volgen hetzelfde patroon, hij maakt echter meer gebruik van andere bronnen dan alleen kerkelijke. Zijn mening over bepaalde zaken steekt hij overigens niet onder stoelen of banken, soms wordt de toon mild-ironisch, in bepaalde gevallen durft hij te stellen 'dat de kerk het heeft laten afweten'. Maar ook hier de verbondenheid (ondanks veel) met de kerk. Geen wonder dat als motto is meegegeven lied 305A uit het Liedboek voor de kerken (Jan Wit). Ook het woord van O. J. de Jong 'Een mantel der liefde over het verleden blijkt steevast een ijzeren gordijn voor de toekomst' wordt geciteerd. Een fijn, leesbaar boek. Mede aan de hand van het hier geboden, uitgebreide, materiaal krijgen wij het beeld scherper hoe de kerk kerk was in steeds wisselende omstandigheden. De meer 'officiële' kerkgeschiedschrijving kan niet om deze gegevens heen. Had zij maar meer studies van dit gehalte om met het daarin geboden materiaal historisch-systematisch te werken.

J. van Gelderen

Wederdopers, Menisten, Doopsgezinden in Nederland 1530-1980. Onder redactie van drs. S. Groenveld, drs. J. P. Jacobszoon en dr. S. L. Verheus. Uitg. De Walburg Pers, Zutphen (1981 tweede druk), 288 blz., ill.

De redactie van *DNK* kreeg de tweede druk toegestuurd van bovenstaand werk. De bundel bijdragen zal ongetwijfeld zijn weg gevonden hebben onder vakgenoten en andere belangstellenden. De tentoonstelling over hetzelfde onderwerp in het Catharijne Convent in Utrecht, parallel aan de uitgave van de eerste druk, was zeer goed bezocht en toonde aan dat de kerkgeschiedenis, mits goed gebracht, zich in Nederland in toenemende belangstelling mag verheugen van een breder publiek. Het aantal opstellen bestrijkt een periode